T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 911
KARAR NO : 2014 / 939
KARAR TR : 13.10.2014

ÖZET: Davacı tarafından, Davalılar Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığıile EGO Genel Müdürlüğü tarafından tesis edilen, ODTÜ içinde otobüslerin zarar görmesi gerekçesi ile otobüs seferlerinin durdurulmasına ilişkin kararın, hukuka aykırı olduğu gerekçesi ile iptal edilmesi istemi ile açılan davanın, 2577 sayılı Kanun'un 2/1-a maddesi kapsamında İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı :Tüketici Hakları Derneği
Vekili :Av. E.B.A.
Davalılar :1.Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı
Vekili :Av. M.Ç.
2.EGO Genel Müdürlüğü
Vekili :Av.H.M.
Müdahil Davalı :3.SS. Ankara İl ve İlçeleri Minibüs ve Özel Halk Otobüsleri Derneği
Temsilci :Dernek Başkanı Kurtuluş Kara
4.B.S.
Vekilleri :Av. S.G. & Av.İ.M.
5.M.K.
Vekilleri :Av. S.G.& Av.İ.M.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde aynen; "5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanuna istinaden ulaşım ve trafik hizmetleri Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin görev, yetki ve sorumluluk alanı içerisindedir. Esasen ulaşım ve trafiğe ilişkin karar organı olarak da Ulaşım ve Koordinasyon Merkezi (UKOME) bulunmaktadır. Ancak yapılan basın açıklaması belirtilen veotobüs seferlerinin durdurulmasına ilişkin kararın UKOME tarafından alınmış olduğu da belirsizdir. Bu nedenle de kararın UKOME tarafından alınmamış olması halinde derhal iptali gerekmektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7.maddesinde, Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları belirtilmiş, maddenin f bendinde "Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek" işleri de Belediyelerin görevleri arasında sayılmıştır. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanuna istinaden ulaşım ve trafik hizmetleri davalı Belediyenin görev ve sorumluluk alanındadır. Esasen bu görev ve sorumluluk Belediyenin yerine getirmesi gereken ASLİ GÖREVLERİNDENDİR. Bu nedenledir ki hiçbir şekilde bu görevin imkanlar varken yerine getirilmemesi düşünülemez.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, ODTÜ içinde otobüslerin zarar görmesini bahane etmekte bu nedenle seferleri kaldırdığını ifade etmektedir. Ülkemizde bir kamu kurumunun, Belediyenin görevini vatandaşın engellemesi nedeniyle yerine getiremediğini beyan etmesi sık rastlanan bir durum değildir. Ancak davalı Belediye tam olarak bunu yapmakta ve eylem yapan vatandaşlar nedeniyle emniyet güçlerinin yetersiz olduğunu ima ederek otobüs seferlerini durdurmaktadır. Böyle bir gerekçenin kabulü hayatın olağan akışı ile ve mantıkla bağdaşmamaktadır.

Kamu hizmetleri, tatmininde kamu yararı bulunan bir gereksinimi karşılayan faaliyetler olarak kabul edildiklerinden, bunların sürekli ve düzenli bir biçimde yürütülmesi gerekir. Aksi takdirde kamu gereksinimi karşılanmaz ve kamu yararı gerçekleşmez. Kesintiye uğrayan ya da düzensiz bir biçimde yürütülen kamu hizmetlerinin toplum yaşamında doğuracakları olumsuz etkileri uzun uzun anlatmaya gerek dahi yoktur.

Kamu hizmetlerinin sürekli ve düzenli olma ilkesine ters düşen bir idari işlem hukuka aykırı olduğundan idari yargı yerlerince iptal edilebileceği gibi bu niteliğe ters düşen bir idari işlem veya eylem nedeniyle bir zarar doğmuş ise idarenin mali sorumluluğu cihetine de gidilebilecektir. Üniversitelerde eğitim öğretimin sürdüğü günlerde salt otobüslere zarar verildiği iddiası ile öğrencilerin ulaşım hakkı idare tarafından soyut gerekçelerle durdurulamaz. İdarenin alması gereken tedbir, hizmetin durdurulması değil, hizmetin durmasına gerekçe oluşturduğu iddia edilen gerekçelerin ortadan kaldırılmasına yönelik

tedbirlerin alınmasıdır. İdarenin işlevleri genel olarak iki başlık altında incelenmektedir: Kamu hizmeti ve kolluk. Kamu hizmeti ile idare vatandaşlara yönelik yararlandırın faaliyetlerde bulunup hizmet sunarken, kollukta kamu düzeninin bozulmasını engellemek ve bozulan düzenin yerine getirilmesini sağlanmak amacıyla düzenlemeleri ve bireysel sınırlamaları içeren faaliyetlerde bulunur. Kolluk kısaca, kamu makamları tarafından kamu düzenini sağlamak amacıyla, kamu özgürlüklerine konulan sınırlamalardır. Daha geniş bir tanımla, idarenin kamu düzeninin sağlanması, korunması ve kamu düzeninin bozulması durumunda eski hale gelmesi için bireysel ve toplumsal davranışları düzenlemesi, toplum düzenine aykırı eylemleri kuvvet kullanılarak önlemesi amacıyla oluşturduğu teşkilata, yürüttüğü faaliyete ve bu faaliyeti yerine getiren personele "kolluk" (ya da zabıta, polis) adı verilir. Kolluk sadece bir faaliyet değil, bu faaliyeti yerine getirmek için oluşturulan teşkilatı ve bu faaliyeti yerine getiren personeli de içeren bir kavramdır. SONUÇ OLARAK İDARE, KOLLUK FAALİYETİNİ GEREKTİĞİ GİBİ YERİNE GETİREMEMESİ NEDENİYLE KAMU HİZMETLERİNİN SÜREKLİLİĞİNİ ENGELLEMEMELİDİR.

Hiçbir kamu otoritesi elektrik hatlarına zarar verildi diye bir mahallenin elektriğini kestiğini iddia edemez. Keza su tankerinin tekerleri patlatıldı diye suların kesilemeyeceği gibi. Davalı idarenin tutumu tedbirlerden öte kamuoyunda infial yaratmaya yönelik spekülatif bir karardır ve kamu hizmetinin nitelikleri ile bağdaşmadığı, UKOME kararı olmadan alındığı için etki gaspı ile malul, hukuka aykırı bir işlemdir ve derhal yürütmesinin durdurulması gereklidir.

Dava konusu idari işlem kentli hakkına aykırıdır.

Kentli hakları temel hakların, ekonomik, toplumsal ve kültürel hakların gerçekleşme mekanı olarak kent mekanında somutlaşması ve bireyin sahip olduğu insan haklarını kentsel mekanda yeterince ve özgürce kullanabilmesidir. Kentli hakları kentte yaşayan herkes için ayrım gözetmeksizin uygulanır. Dava konusu işlem ile davalı idare eşitlik ilkesine aykırı hareket etmektedir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi EGO Genel Müdürlüğü'nün 22.10.2013 tarihli basın açıklaması sonucunda öğrenilen ODTÜ'ye otobüs seferlerinin durdurulmasına ilişkin idari işleminin öncelikle yürütmesinin durdurulmasına takiben iptaline karar verilmesini, yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin karşı yana yükletilmesine karar verilmesini saygılarımızla vekaleten arz ve talep ederiz." denilmek sureti ile davalı Belediye Başkanlığı tarafından tesis edilen işlemin iptali istemi ile idari yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 8.İdare Mahkemesi: 24.10.2013 tarih ve 2013/1539 Esas sayılı hasım tespit kararı ile; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15.maddesinin (c) fıkrası gereğince gerçek hasım olarak tespit edilen Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve Ego Genel Müdürlüğü'ne kararla birlikte tebliğ edilmek suretiyle dava dosyasının tekemmül ettirilmesine ve kararın bir örneğinin davacıya tebliğine karar verilmiştir.

Davalılar Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı vekili ile EGO Genel Müdürlüğü vekili süresi içerisinde verdikleri cevap dilekçelerinde özetle; görev itirazında bulunmuşlardır.

Ankara 8. İdare Mahkemesi; 13.12.2013 gün ve 2013/1539 Esas sayılı kararında aynen " İdare, idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak resen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis edilmiş olduğu işlemlere, hukuk alnında yeni durumlar oluşturması ile idari işlem kimliği kazandırmakta ve kural olarak bu işlemler özel yasal düzenlemeler dışında, idari yargı denetimine tabi bulunmaktadır. / Dosyanın incelemesinden iptali istenen işlemin idari işlem niteliğinde olduğu sonucuna varıldığından bakılan davanın idari yargının görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır." şeklindeki gerekçesi ile görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalılar Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı vekili ile EGO Genel Müdürlüğü vekilinin adli yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdikleri dilekçeleri üzerine dava dosyasının onaylı bir örneği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı; 28.03.2014 gün ve 2014/65332 sayılı ile 23.06.2014 gün ve 2014/183179 sayılı yazılarında aynen; "Davacı tarafından davalı idare aleyhine açılan iptal davasında, davalı idare görev itirazında bulunmuş, bu itirazın reddedilmesi üzerine davalı idare tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması talebinde bulunulması nedeniyle dosyanın Başsavcılığımıza gönderildiği anlaşılmıştır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi kuruluşu olan EGO Genel Müdürlüğü'nün Ortadoğu Teknik Üniversitesinin Kampus alanı içini de kapsayan ve ODTÜ de görevli çalışan ve öğrencilerin ulaşım amacıyla ihtiyaç duydukları otobüs seferlerini, ODTÜ içindeki marjinal bazı gurupların saldırıları sonucu otobüslerin zarar görmesi nedeniyle, 23/10/2013 gün ve 3568-48690 sayılı karar ile otobüslerin kampus içindeki güvenlikleri sağlanıncaya ya da otobüslere gelebilecek zarar nedeniyle sorumluluk kabul edilinceye kadar otobüs seferlerinin durdurulmasına ilişkin kararın iptali istemi ile Tüketici Hakları derneği tarafından idare mahkemesinde açılan davada, davalılar Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve EGO Genel Müdürlüğü vekili tarafından yapılan görev itirazının reddi üzerine, davlılar tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemi ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına başvurulduğu anlaşılmaktadır.

Davacı Derneğin 1991 yılında, tüketici hak ve bilincini yerleştirmek, tüketici sorunlarıyla ilgilenmek üzere kurulmuş, kamuya yararlı bir dernek olduğu anlaşılmaktadır.

Dava konusu edilen olay, yukarıda açıklandığı gibi, ODTÜ'de geniş kampüs alanında ulaşım sorununun EGO Genel Müdürlüğüne ait Belediye otobüsleri ile Belediye tarafından uygulanan bilet ve ücret tarifesine göre ücretlendirilerek çözülmüş olması ve bu hizmetin ODTÜ kampüsünde görevli çalışan ve öğrenciler bakımından devamlılık arz etmesine karşın, 2013 yılı Mayıs ayında başlayan toplumsal huzursuzluk ve marjinal bazı gurupların protesto eylemlerinin Üniversiteye yansıması sonucu, bir Belediye otobüsünün bazı göstericiler tarafından tahrip edilmesi sonucu. Belediye otobüsü seferlerinin iptal edilerek hizmetin durdurulmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

EGO Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve alışma Usul ve Esaslarını düzenleyen Yönetmeliğin, 6/1 fıkrasında, "EGO Genel Müdürlüğünün görevi, Ankara Büyükşehir Belediyesi mücavir alan sınırları içinde, ulaşım ihtiyaçlarını günün şartlarına uygun ve en iyi şekilde karşılamak, bunun için gerekli tüm planlama, projelendirme, tesis kurma, işletme, dağıtma vb. işleri modern, teknik, ekonomi ve işletme prensiplerine göre yapmaktır" şeklindeki düzenleme ile, idarenin ulaşım ve koordinasyonu sağlamakla görevli olduğu anlaşılmaktadır.

Büyükşehirlerde yaşayan insanlar bakımından, ulaşım araçlarından yararlanmanın bir hak ve bu hizmetin kamu kuruluşları ya da özel kişilerce sunumu ise, doğrudan tüketiciye yönelik bir hizmet olması bakımından tüketici hukukunu ilgilendirdiği açıktır.

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 1. Maddesi " Bu Kanunun amacı, (...) kamu yararına uygun olarak tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını koruyucu, aydınlatıcı, eğitici, zararlarını tazmin edici, çevresel tehlikelerden korunmasını sağlayıcı önlemleri almak ve tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini özendirmek ve bu konudaki politikaların oluşturulmasında gönüllü örgütlenmeleri teşvik etmeye ilişkin hususları düzenlemektir." hükmü ile 2. Maddesindeki "Bu Kanun, 1 inci maddede belirtilen amaçlarla mal ve hizmet piyasalarında tüketicinin taraflardan birini oluşturduğu her türlü tüketici işlemini kapsar." hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, ücret karşılığı kentte yaşayanlara sunulan ulaşım hizmetinin de 4077 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

4077 sayılı yasanın 23/4 fıkrasının "Bakanlık ve tüketici örgütleri münferit tüketici sorunu olmayan ve genel olarak tüketicileri ilgilendiren hallerde bu Kanunun ihlali nedeniyle kanuna aykırı durumun ortadan kaldırılması amacıyla tüketici mahkemelerinde dava açabilirler." hükmü ile de doğrudan tüketiciyi ilgilendiren ve Tüketici Derneği tarafından açılan tüketici haklarını korumaya yönelik davanın adli yargı yerinde tüketici mahkemelerinde görülmesi gerektiği anlaşılmaktadır." şeklindeki gerekçesi ile 2247 sayılı Yasa'nın 10'uncu maddesi uyarınca, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU, Mehmet AKBULUT 'un katılımlarıyla yapılan 13.10.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalılar Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı ve EGO Genel Müdürlüğü vekillerinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, davalılar Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı ve EGO Genel Müdürlüğü bakımından 10.maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül Yiğit'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN'ın davada adli yargının, Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalılar Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı ve EGO Genel Müdürlüğü tarafından, ODTÜ içinde otobüslerin zarar görmesi gerekçesi ile otobüs seferlerinin kaldırılmasına ilişkin kararın, hukuka aykırı olduğu gerekçesi ile iptal edilmesi istemi ile açılmıştır.

Dosya kapsamında yapılan inceleme neticesinde; davaya konu işlemin EGO Genel Müdürlüğü'nün 23.10.2013 gün ve 3568- 48690 sayılı kararı olduğu, söz konusu kararda aynen; "Kuruluşumuz tarafından 4325, 5393 ve 5216 sayılı yasalar çerçevesinde Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde toplu taşıma hizmetleri verilmektedir. Toplu taşıma hizmeti verilirken bu hizmeti yürütmekte olan araçların güzergahları maksimum verimlilik esası ile vatandaşlarımızın talepleri doğrultusunda görev yetki ve sorumluluk çerçevesinde belirlenmektedir.

Yine bilindiği gibi üniversiteniz içindeki yolların yetki ve sorumluluğu üniversitenizde olmasına rağmen Üniversitenizin talebi yine öğrencilerin ve çalışanların yoğun talepleri neticesinde öğrencilerinizin ve çalışanlarınızın mağdur olmaması için toplu taşıma araçlarımızın güzergahları üniversite kampüsünüzden geçilerek toplu taşıma hizmetleri verilmektedir.

Ancak son zamanlarda marjinal grupların eylemleri neticesinde ekteki resimlerde de görüleceği üzere bir aracımız durdurularak içindeki yolculara birlikte şoförümüz zoraki indirilmiş ve aracın motor kapağı açılarak elektrik kabloları ve gaz boruları koparılmıştır. Dolayısıyla gaz yakıtlı otobüsümüzde patlama tehlikesi oluşmuş ve yolcularımız; şoförümüz hayati tehlike atlatmışlar ayrıca otobüsümüzde teknik olarak kullanılamaz hale getirilmiş olup yolcu ve şoförlerimizin can güvenliği ile otobüslerimizin mal güvenliği kalmamıştır. Yine bir otobüsümüzün üzeri marjinal gruplar tarafından boya ile yazılarak Büyükşehir Belediye Başkanımız ve Başbakanımıza yönelik ağır küfürler yapılmıştır. Yine şunu ayrıca belirtmek gerekir ki olayın iki araçla kalması Kuruluşumuzun bir tedbir olarak otobüslerimizin kampüs içine sokulmaması ve kalabalık olan alanlarda güzergahlarını değiştirmesi nedeniyle oluşabilecek can ve mal güvenliği korunmuştur.

Bu itibarla kampüs içindeki yol ve güzergahların koruma kollama yetki ve sorumluluğu tarafınızda olup kuruluşumuzca herhangi bir tedbir alınamamakta dolayısıyla marjinal eylemciler nedeniyle yolcularımız ve şoförlerimizin can güvenliği ile otobüslerimizin mal güvenliği kalmadığından otobüslerimiz kampüs içine girmeyecektir, Ancak tarafınızdan yolcularımızın ve şoförlerimizin can güvenliği ile kamu

malı olan otobüslerimizin mal güvenliğini taahhüt etmeniz ile bir olumsuzluk halinde maddi manevi sorumluluğu kabul ettiğinize dair yazımıza çok acele cevap vermeniz halinde otobüslerimiz kampüs içinde toplu taşıma hizmeti vermeye tekrar başlayacaktır." şeklindeki yazısı ile, ODTÜ içi güzergahın, gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasına kadar durdurulduğu bildirilmiştir.

ODTÜ Genel Sekreterliği tarafından, Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı'na hitaben yazılan 31.10.2013 gün ve 41198481-640/861 sayılı yazısında aynen; "2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 13. Maddesi uyarınca, "gerektiği zaman güvenlik önlemlerinin alınması" yetki ve görevi Rektörlük Makamına aittir. Bu çerçevede, İç Hizmetler Müdürlüğümüz personeli ve Özel Güvenlik Şirketi elemanları görev tanımları ve yetkileri gereği, giriş ve çıkışların denetimi ile yerleşke içerisinde gerekli güvenlik önlemlerini almaktadırlar

Bununla beraber, yerleşke içerisinde sözü geçen güvenlik elemanlarımızın önleyemeyeceği boyutta olaylar cereyan edebilmekte; bu halde, kolluk güçlerinden takviye ve müdahale talep edilmektedir. Yerleşke içinde bu tür olaylar meydana geldiğinde Üniversitemiz gerek öğrencileri gerekse idari ve akademik personeli ile mağdur konumunda olup, birer kamu malı niteliği taşıyan eğitim ve idari binalarımız da zarar görme riski altındadır.

Yukarıda açıklandığı üzere, ilgi yazınızda sözü geçen olayda, Üniversitemiz güvenlik personelince önlenebilecek nitelikte olmayıp, kolluk güçlerinin müdahalesini gerektirmektedir. Nitekim olaya polis ekiplerince müdahale edilmiştir.

Öte yandan bilindiği gibi, Büyükşehir Belediyenize ait kamu toplu taşım araçlarının Üniversitemiz yerleşkesi içerisinde hizmet vermesi Ulaştırma Koordinasyon Merkezi (UKOME) kararlarına dayanmaktadır. Yine bilindiği gibi, bu kararlar Büyükşehir Belediyesi Yasası'na dayanılarak, Büyükşehir bünyesinde kurulan ulaşım ve trafiğin düzenlenmesi, yolcu taşıma ücretlerinin ve toplu taşıma araçlarının hat ve güzergahlarının belirlenmesi amacıyla alınmakta ve Büyükşehir dahilindeki belediyeler ve büyükşehir sınırları içindeki kamu kurum ve kuruluşlarıyla diğer gerçek ve tüzel kişileri bağlamaktadır. Hal böyle iken, gerekçesi ne olursa olsun, toplu taşım araçlarının hat, güzergah veya ücreti ile ilgili tek taraflı bir tasarrufla kamu hizmetinin aksatılması, durdurulması veya şarta bağlı olarak verilmesi bu hizmetin gerekleri ile bağdaşmamaktadır.

Bu itibarla, yaşanan olayı gerekçe göstererek Ankara Büyükşehir Belediyesi olarak yürüttüğünüz kamu hizmetini askıya almanızda hukuken isabet bulunmadığı kanaatiyle; yolcularınızın (ki bu kişiler çoğunlukla personelimiz ve öğrencilerimizdir) ve şoförlerinizin can güvenliği ile kamu malı olan otobüslerinizin mal güvenliğini, bir olumsuzluk halinde maddi manevi sorumluluğu taahhüt etmemizin yetki ve görevlerimizi aştığı ve uygulamada da emsali bulunmamaktadır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle günlük olarak yaklaşık otuz bin kişinin giriş çıkış yaptığı yerleşkemize, Büyükşehir Belediyenizce verilen toplu taşıma hizmetinin durdurulmasına ilişkin kararınızın gözden geçirilerek, daha fazla mağduriyete neden olunmaması için, söz konusu hizmetin ivedilikle başlatılması hususunu önemle rica ederim" şeklindeki cevabı ile söz konusu güvenlik önlemlerinin kolluk kuvvetlerince alınması gerektiğini, eylemlerinin boyutu ve niteliği gereğince söz konusu güvenlik önlemlerinin üniversite personelince sağlanmasının mümkün olmadığını, ayrıca alınan kararın UKOME kararına dayanması gerektiğini, bu nedenle davalı Belediye Başkanlığı'nın tek taraflı tasarrufu ile aldığı kararın hizmetin gereklerini aştığını belirttiği görülmüştür.

Dosya kapsamında bulunan davalı EGO Genel Müdürlüğü vekilinin 28.11.2013 tarihli cevap dilekçesinde, davaya konu 23.10.2013 gün ve 3568- 48690 sayılı kararın UKOME tarafından EGO Genel Müdürlüğü'ne verilen 2008/11-a numaralı yetkiye dayalı olarak alındığını, aynı konuya ilişkin UKOME Genel Kurulu'ndan da karar talep edildiğini, alınan kararın UKOME ve 25.11.2013 tarihli UKOME Genel Kurulu gündeminde karara bağlandığını; ancak henüz kararın yazım aşamasında olduğunu belirttiği; bu şekilde yapılan işlemlerinin hukuka uygun olduğunu savunduğu görülmüştür.

Sonuç olarak davaya konu uyuşmazlığın temelinde, davalı EGO Genel Müdürlüğü tarafından UKOME Genel Kurulu'nca verilen 2008/11-a sayılı yetkiye istinaden alınan ve ODTÜ Rektörlüğü'ne gönderilen ODTÜ kampüsüne otobüs girişlerinin durdurulmasına ilişkin 23.10.2013 gün ve 3568-48690 sayılı kararın hukuka uygun olup olmadığına ilişkin incelemenin 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde Tüketici Mahkemesi'nde mi yoksa, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Hakkında Kanun çerçevesinde idari yargıda mercilerince mi yapılacağı sorunu yatmaktadır.

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 28/11/2013 tarihli ve 28835 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 86. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığı anlaşılmış ise de, dosya kapsamında yapılacak incelemelerde dava tarihi olan 23.10.2013 tarihi itibari ile halen yürürlükte bulunan 4077 sayılı Kanunu dikkate alınacaktır. Nitekim 6502 sayılı Kanun'un "Geçiş hükümleri" başlıklı geçici 1. maddesinde; " (1)Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam eder.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki tüketici işlemlerine, bunların hukuken bağlayıcı olup olmadıklarına ve sonuçlarına bu işlemler hangi kanun yürürlükte iken gerçekleşmiş ise kural olarak o kanun hükümleri uygulanır. Ancak:

a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan ve hâlen geçerli sözleşmelerin bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlük tarihinden itibaren uygulanmaz.

b) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlemeye başlamış hak düşürücü süreler ile zamanaşımı süreleri dolmamış ise bu Kanunda öngörülen sürenin geçmesiyle hak düşürücü süre veya zamanaşımı süresi dolmuş olur.

(3) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna dayanılarak çıkartılan yönetmelik ve diğer mevzuatın,

bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır." denilmek sureti ile, 6502 sayılı Kanun'un yürürle girmesinden önce açılacak davalarda 4077 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı açıkça düzenlenmiştir.

23.02.1995 gün ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 4822 sayılı Kanun ile değişik 1. Maddesinde; "Bu Kanunun amacı, (...) kamu yararına uygun olarak tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını koruyucu, aydınlatıcı, eğitici, zararlarını tazmin edici, çevresel tehlikelerden korunmasını sağlayıcı önlemleri almak ve tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini özendirmek ve bu konudaki politikaların oluşturulmasında gönüllü örgütlenmeleri teşvik etmeye ilişkin hususları düzenlemektir." denilmek sureti ile tüketicinin ekonomik çıkarlarını korumak kanunun amaçları arasında sayılmıştır.

Aynı Kanunun 2. maddesinde; "Bu Kanun, 1 inci maddede belirtilen amaçlarla mal ve hizmet piyasalarında tüketicinin taraflardan birini oluşturduğu her türlü tüketici işlemini kapsar." denilmek sureti ile de, tüketicilerin taraf olduğu hizmet piyasasına ilişkin işlemlerin de kanun kapsamında değerlendirileceği düzenleme altına alınmıştır.

Aynı Kanunun ' Tanımlar ' başlıklı 3. maddesinde; "Hizmet: Bir ücret veya menfaat karşılığında yapılan mal sağlama dışındaki her türlü faaliyeti," olarak tanımlanmış, "Tüketici: Bir mal veya hizmeti ticari veya mesleki olmayan amaçlarla edinen, kullanan veya yararlanan gerçek ya da tüzel kişiyi," ifade eder denildikten sonra; "Tüketici işlemi: Mal veya hizmet piyasalarında tüketici ile satıcı-sağlayıcı arasında yapılan her türlü hukuki işlemi" kapsadığını ortaya koymuştur. Yine aynı maddenin 'g' bendinde "Sağlayıcı: Kamu tüzel kişileri de dahil olmak üzere ticari veya mesleki faaliyetleri kapsamında tüketiciye hizmet sunan gerçek veya tüzel kişileri," ifade eder denilmek sureti ile kamu tüzel kişileri de sağlayıcı kapsamına dahil edilmiştir.

Aynı Kanunun 'Tüketici Mahkemeleri' başlıklı 23. maddesinde, " Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak çıkacak her türlü ihtilaflara tüketici mahkemelerinde bakılır. Tüketici mahkemelerinin yargı çevresi, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir.

Tüketici mahkemeleri nezdinde tüketiciler, tüketici örgütleri ve Bakanlıkça açılacak davalar her türlü resim ve harçtan muaftır. Tüketici örgütlerince açılacak davalarda bilirkişi ücretleri, 29 uncu maddeye göre bütçede öngörülen ödenekten Bakanlıkça karşılanır. Davanın, davalı aleyhine sonuçlanması durumunda, bilirkişi ücreti 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre davalıdan tahsil olunarak 29 uncu maddede düzenlenen esaslara göre bütçeye gelir kaydedilir. Tüketici mahkemelerinde görülecek davalar Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun Yedinci Babı, Dördüncü Faslı hükümlerine göre yürütülür.

Tüketici davaları tüketicinin ikametgahı mahkemesinde de açılabilir.

Bakanlık ve tüketici örgütleri münferit tüketici sorunu olmayan ve genel olarak tüketicileri ilgilendiren hallerde bu Kanunun ihlali nedeniyle kanuna aykırı durumun ortadan kaldırılması amacıyla tüketici mahkemelerinde dava açabilirler.

Gerekli hallerde tüketici mahkemeleri ihlalin tedbiren durdurulmasına karar verebilir. Tüketici Mahkemesince uygun görülen tedbir kararları, masrafı daha sonra haksız çıkan taraftan alınmak ve 29 uncu maddede düzenlenen esaslara göre bütçeye gelir kaydedilmek üzere, ülke düzeyinde yayınlanan gazetelerden birinde Basın İlan Kurumunca ve ayrıca varsa davanın açıldığı yerde yayınlanan mahalli bir gazetede derhal ilan edilir.

Kanuna aykırı durumun ortadan kaldırılmasına yönelik Tüketici Mahkemesi kararları ise masrafı davalıdan alınmak üzere aynı yöntemle derhal ilan edilir." denilmek sureti ile Tüketici Mahkemelerinin görev alanı belirlenmiş, 4077 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan davalara Tüketici Mahkemelerinde bakılacağı hükme bağlanmış, Tüketici örgütlerinin genel olarak tüketicileri ilgilendiren konularda dava açabilecekleri belirtilmiştir.

10.7.2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7.maddesinde, Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları sayılmış ve bu meyanda (f) bendinde "Büyükşehir ulaşım ana planını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini planlamak ve koordinasyonunu sağlamak…" görevinin Büyükşehir Belediyesine ait olduğu hüküm altına alınmış; aynı maddenin (p) bendinde de "Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek…" görevi aynı şekilde Büyükşehir Belediyesine verilmiştir. Aynı Kanunun "Ulaşım hizmetleri" başlıklı 9 uncu maddesinde ise "Büyükşehir içindeki kara, deniz, su, göl ve demiryolu üzerindeki her türlü taşımacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla Büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında, yönetmelikle belirlenecek kamu kurum ve kuruluşları ile, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunun görevlendireceği ilgili odanın temsilcisinin katılacağı Ulaşım Koordinasyon Merkezi kurulur. Bu kanun ile büyükşehir belediyesine verilen trafik hizmetlerini planlama, koordinasyon ve güzergah belirlemesi ile taksi, dolmuş ve servis araçlarının durak ve araç park yerleri ile sayısının tespitine ilişkin yetkiler ile büyükşehir sınırları dahilinde il trafik komisyonunun yetkileri ulaşım koordinasyon merkezi tarafından kullanılır. Ulaşım koordinasyon merkezi kararları, büyükşehir belediye başkanının onayı ile yürürlüğe girer. Ulaşım koordinasyon merkezi tarafından toplu taşıma ile ilgili alınan kararlar, belediyeler ve bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilgililer için bağlayıcıdır…" hükmü yer almaktadır.

16.12.1942 tarih ve 4325 sayılı "Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik Müesseselerinin İdare ve İşletmeleri Hakkında Kanun" la kurulan EGO Genel Müdürlüğü ise aynı Kanunun 3/C maddesi ile 5393 sayılı Kanun hükümleri uyarınca Ankara Büyükşehir Belediyesinin toplu taşıma hizmetlerini yürütmekle görevli, özel hukuk hükümlerine tabi, özel bütçeli, Ankara Büyükşehir Belediyesine bağlı, kamu görevi ifa eden bir kurumdur.

06.01.1982 gün ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Hakkında Kanun'un 2. Maddesinde; " (Değişik bent: 10/06/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır: a) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 21/09/1995 tarih ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden düzenleme: 08/06/2000 - 4577/5. md) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik bent: 18/12/1999 - 4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. Cumhurbaşkanının doğrudan doğruya yaptığı işlemler idari yargı denetimi dışındadır." denilmek sureti ile, idarenin tek taraflı kamu gücüne dayalı olarak ihdas ettiği işlemlerinin iptali istemi ile açılacak davalarda idari yargının görevli olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinin uyuşmazlık konusu tasarrufla birlikte değerlendirilmesinde; davalılardan Ankara Büyükşehir Belediyesi ile diğer davalı EGO Genel Müdürlüğünce sürdürülen toplu taşıma hizmetinin bir kamu hizmeti mesabesinde olduğu, ilk nazarda bu hizmetin 4077 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında bir hizmet olarak da nitelendirilebileceği değerlendirilse dahi, davalıların tesis ettiği işlemler ile UKOME Genel Kurulu kararının tek taraflı ve kamu gücüne dayalı mahiyeti itibariyle 2577 sayılı Kanun kapsamında bir idari işlem olarak değerlendirilmesinin isabetli olacağı, dolayısıyla toplu taşıma hizmetinin ODTÜ sınırları içinde belli süreyle durdurulması sonucunu doğuran davalı idarelerce tesis edilen söz konusu idari işleme karşı açılacak davada adli yargı yerinin (Tüketici Mahkemesinin) değil, İdare Mahkemesinin görevli bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 13.10.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT